

Malokyšické

OZVĚNY

Zpravodaj obce Malé Kyšice, ročník XVI / 2022, číslo 2 (138)

Komentář

PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Pálení čarodějnic; foto: L. Markupová, 2013

Tento dávný obyčej má svůj původ pravděpodobně v Německu. Asi za ním stojí německá abatyše Walpurga žijící v 8. století. Ta se měla stát světicí, protože znala, tedy uměla čelit zlým kouzlům, a tak chránit před čarodějnicemi, které již tehdy měly tendenci opanovat svět. Jelikož její svátek připadal na 1. května, už po několik století v předvečer jejího svátku – 30. dubna – se proti čarodějnicím pálí velké ohně, a to především na kopcích, kde podle pověr čarodějnice přistávají.

Ať uvedené je nebo není pravda, tak dříve se na dobu příprav čarodějnic nejvíce těšila mládež. Kluci již od poloviny dubna začínali po vsi shánět a střádat stará březová košťata a pometla a netrpělivě očekávali příchod dne čarodějnic. Následně byla ze dřevěných polen připravena hranice, která bývala hlídána, aby ji nezapálili „dobráci“ z některé okolní obce. Ta potom za hojné účasti občanů v uvedený den po setmění

byla zapálena a omladina v ohni zapalovala svá kolomazí pomazaná stará košťata. Aby se koště pěkně rozhořelo, muselo se s ním několikrát rychle zatočit nad hlavou a potom takto hořící vyhodit co nejvýše. Ve večerním šeru to vypadalo jako když na koštěti létají čarodějnice.

Když košťata došla, byla spálena a nebylo již co připalovat a vyhazovat, to také už byl i oheň mírnější, plameny nevyšlehávaly tak vysoko, začali první odvážlivci přes něj skákat a pomalu se k nim přidávali další a další. Potom se u ohně zpívaly písničky, hrály různé hry, a když nastal čas návratu domů, někteří z přítomných hasičů oheň uhasili a dospělí, mládež a děti se vraceli ke svým domovům. Někteří se vraceli, což bylo zákonité, s připáleným obočím, ožehlými vlasy nebo s propáleným šosem či kalhotami. Byla to daň čarodějnicím!

Ve druhé polovině 20. století se však v tehdejší Československu v rámci boje za ideovou čistotu a proti pověrám začal pro pálení ohňů v předvečer 1. máje zavádět název „mírový oheň“. Přestaly se tedy pálit čarodějnice, přestalo se s vyhazováním hořících košťat, ale u „mírového ohně“ se pronášely proslovy, někdy následoval i kulturní program s hudbou a recitací. Poté dospělí a děti odcházeli domů a u ohně

zůstávala jen omladina. Někteří jedinci, opilí a nevázaní, zůstávali u ohně pospávat až do rána.

A že se vše změnilo po roce 1990? Mírové ohně se nepálí, na pořad se dostává staré „pálení čarodějnic“. Nevyhazují se však zapálená stará košťata. Kde by jich kdo po vsi dohledal? Dnešní mládež už zavedla jiné obyčeje: Odpaluje při pálení čarodějnic různé rachejtle, dělobuchy a jiné vymyšlenosti moderní doby, prodávané jako zábavní pyrotechniku veřejně v obchodech. A tak si mnozí pamětníci povzdechnou, že pálení čarodějnic v současnosti připomíná vypuknutí války, kdy střelba a rachejtle jsou slyšet a vidět dlouho do noci nejen po obci, ale v celém širokém okolí.

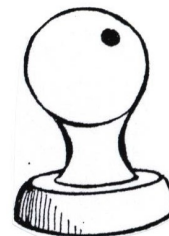
U nás se to při pálení čarodějnic neděje! A pokud občas by něco bouchlo nebo vylétěla světlice, tak by nás to nemělo odradit od záměru navštívit „pálení čarodějnic“ u nás v Malých Kyšicích – ve volnočasovém areálu u čističky.

Těšíme se na vás při pálení čarodějnic 30. dubna 2022, kdy za požehnání Walpurgy oheň vzplane starostovým škrtnutím přesně v 18.30 hodin.

Miroslav Oliverius

Zprávy z radnice

Obec Malé Kyšice srdečně zve na již tradiční **VELIKONOČNÍ SETKÁNÍ** (tzv. **POMLÁZKY**), které se v uplynulých dvou letech nekonalo z důvodu omezení hromadných akcí pandemií COVIDU-19. Akce se uskuteční v neděli 17. dubna 2022 od 14.00 hodin v prostorách volnočasového areálu naproti ČOV Malé Kyšice. Z připravených proutků bude možné si uplést vlastní pomlázku. Děti se mohou těšit na velikonoční tvoření. Samozřejmostí je i občerstvení. **(skk)**

Jarní **SVOZ VELKOOBJEMOVÉHO, NEBEZPEČNÉHO A BIO ODPADU** proběhne na malokyšické návsi v neděli 15. května 2022 od 9.00 hodin do naplnění kontejnerů nebo nejpozději do 12.00 hodin. Ve stejnou dobu proběhne i dobrovolný úklid okolí obce. Sraz dobrovolníků je v 9.00 hodin před obecním úřadem, kde každý obdrží pytel a instrukce k úklidu. Děkujeme všem, kteří při svozu aktivně pomáhají. **(kžp)**

VÍTÁME MEZI NÁMI

Vítáme následující čtyři občánky, kteří se během roku 2021 narodili do malokyšických rodin:

- dne 31. května 2021 **Adéla**,
- dne 20. listopadu 2021 **Natálie**,
- dne 21. prosince 2021 **Theo**,
- dne 29. prosince 2021 **Sofie**.

Rodičům blahopřejeme a našim nejmladším občánkům přejeme hodně štěstí, zdraví a radosti v životě. **(skk)**

BLAHOPŘEJEME

Dne 17. února 2022 oslavila své 80. narozeniny paní Dorothea Bišická z ulice Osvobození v Malých Kyšicích. Oslavenkyni dodatečně přejeme k jejímu významnému životnímu jubileu hodně zdraví, spokojenosti a životního optimismu do dalších let. **(skk)**

ODEŠEL S HLASEM ZVONU

Dne 14. března 2022 zemřel ve věku 87 let pan **Ing. Antonín Šíma** z ulice Spojovací v Malých Kyšicích.

Čest jeho památce!

(skk)

Malokyšická zajímavost

PŘÍBĚH SOKOLSKÉHO PRAPORU

Dne 16. února tohoto roku tělocvičná organizace Sokol slavila jubilejních 160 let od svého vzniku. Uplynulo 160 let od založení České obce sokolské, která se tak řadí mezi nejstarší sportovní organizace na světě. Sokolové od svého vzniku cvičili nejen sílu a ducha, ale bojovali i za svobodu a demokracii v naší zemi. V nejlepších časech své existence měli až dva miliony členů, dnes jich je okolo 150 tisíc, ale dál ubývají. Jak také oznámily sdělovací prostředky, během pandemie jejich řady výrazně prořídly; necvičilo se, neprobíhaly tradiční sokolské akce, někteří dříve narození členové zemřeli.

V minulých číslech našich Ozvěn jsme věnovali dostatečnou pozornost historii dnes bohužel neexistující malokyšické sokolské jednotě. Díky připomenutí vzpomínaného jubilea si uveďme příběh dubského sokolského praporu, který se přes půl století dotýkal také katastru naší obce.

V obci Dubí (dnes jedna ze šesti částí města Kladna) byla sokolská tělocvičná jednota založena 26. 2. 1896. Kdy si tamní Sokolové pořídili svůj prapor, to dnes již není známo, ale ví se, že ten byl během protektorátu Čechy a Morava uschován v hospodě U Kvášů, tehdy se nalézající v dubské sokolovně. Po vyvlastnění sokolovny komunisty prakticky v Dubí skončila i činnost Sokola. Jeden z bratrů Sokolů, Karel Kott, sokolský prapor schoval u sebe doma a po roce 1955 jej umístil v rodinné chatě „Alenka“, ev. č. 148 v Malých Kyšicích. V době jeho uložení na malokyšické chatě se pod rozvinutým praporem – přímo v chatě nebo v její zahradě – scházelo bývalé družstvo české házené Sokola Dubí (pozn. založené asi v r. 1943). Bývalí hráči, členové Sokola, se zde scházeli až do ukončení své soudružnosti z věkových důvodů do roku 2003, a to i při sportování a zpěvu sokolských písní. Po obnovení Sokolské župy Budečské v roce 1990 byl prapor dubské sokolské jednoty předán k uložení župě.

(podle *David Miroslav, Prapory sokolských jednot v župě Budečské, 2012 – oli*)

Stalo se u nás

O ZAPOMENUTÉM OBYČEJI NAŠICH PŘEDKŮ

Ač jsme o půl roku dál, vrátím se v krátkosti do půlky prosince roku minulého. Dne 13. prosince, kdy se již naše obec potápěla do tmy, ulice byly prázdné, tak se v nich zjevily čtyři ženské postavy, bíle oblečené s pomoučněnými obličejí, s bílými čepci či šátky na hlavách, které navštěvovaly některá stavení a dávaly pozdravení. Ti, co je náhodně potkali nebo se doma s nimi setkali, se pak sami sebe ptali, cože to bylo za babice? Bylo přece 13. prosince, svátek sv. Lucie – byly to „Lucky“. Tento obyčej sice zanikl již koncem 19. století, ale u nás ho vloni z čista jasna skupina nejmenovaných kamarádek obnovila. Poděkování jim patří za to!

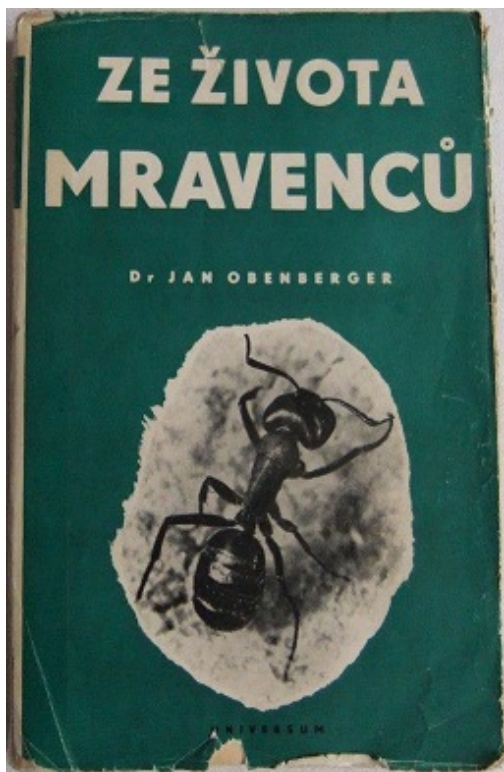
V podstatě šlo o obyčej, kdy každá Lucka pro odlišení měla svůj atribut (zakalené dítě, hadr a rýžový koláč, metlu, košíček s ovocem a cukrovím, štětku, kněžské roucho) a v navštívené domácnosti pantomimicky prováděla předem rozdělený úkon (mytí podlahy, rozdělávání ohně v kamnech, vlastní modlitbu a modlitbu s dětmi, bílení stěn). Nakonec toto jejich počínání bylo zakončeno obdarováním dětí dárky, pozdravením přítomných a odebráním se do dalšího stavení. Navazujeme tak na 19. století, mnohému z nás se počínání Lucek může zdát komické, ne-li přímo naivní, ale proč se nevracet k počínání svých předků, ke kdysi tradičním, i když dnes zcela již zapomenutým zvykům? Před námi jsou teď Velikonoce a není pomlázka, sešlehání hospodyň, i když to přetrvalo věky, taky tak trochu komické?

Lucky; foto: M. Oliverius, 2021

(oli)

Malokyšická výročí

muzea. Zemřel 30. 4. 1964 v Praze.

Dne 30. března 2022 uplynulo 80 let ode dne, kdy byl z malokyšické kaple sejmut zvon o váze 25 kg a s letopočtem 1848; v tento den byl podle příkazů okupačních úřadů i odevzdán do sběrný v Unhošti. Zde čekal do 13. 4. t. r., kdy společně s dalšími 56 zvony a zvonky z kostelů, kaplí a zvoníček byl převezen do ústřední sběrný v Praze. Následně došlo k jeho roztavení ke zbrojním účelům. „Pohnula se nejen srdce kovová ...!“

Dne 15. května 2022 se naplní 130. výročí narození *Prof. PhDr. Jana Obenbergera, DrSc.*, významného českého entomologa, profesora entomologie na Karlově univerzitě v Praze, člena korespondenta ČAV. Již méně je známý jako autor celé řady populárně naučných a vědeckých knih s entomologickou tematikou. Jmenovaný dobře znal naši obec a její okolí, protože od r. 1935 sem jezdil na letní byt a po několik dalších let nejen, že zde zkoumal život brouků, ale jejich odchyt pak doplňoval sbírky Národního

(oli)

Malokyšické OZVĚNY, zpravodaj obce Malé Kyšice, okres Kladno

Vydává: min. 4x ročně obec Malé Kyšice, IČO 00640557, prostřednictvím své Sociálněkulturní komise, ev. číslo MK ČR E17465. Toto číslo v nákladu 230 výtisků bylo vydáno v Malých Kyšicích dne 13. 4. 2022. Neprodejné.

Kontaktní adresa: Obecní úřad, Malé Kyšice, ul. Míru 72, 273 51 Unhošť.
ou.malkysice@volny.cz,

www.malekysice.cz

